

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Stanislava Balíka (soudce zpravodaj), soudce Radovana Suchánka a soudce Jiřího Zemánka ve věci ústavní stížnosti **VELO CZ s.r.o.**, se sídlem Pospíšilova 314/21, 500 03 Hradec Králové, zastoupeného Marianem Pavlovem, advokátem se sídlem Malé náměstí 125, Hradec Králové, **proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 EC 28/2012-50 ze dne 18. 7. 2013** za účasti Krajského soudu v Hradci Králové jako účastníka řízení t a k t o:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 EC 28/2012-50 ze dne 18. 7. 2013 se ruší.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Včasnou a přípustnou ústavní stížností, která i v ostatním splňuje podmínky stanovené zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví uvedeného soudního rozhodnutí, a to zejména pro porušení ustanovení čl. 2 odst. 3 a čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“), jakož i čl. 2 odst. 4 Ústavy České republiky.

2. V odůvodnění svého návrhu stěžovatelka uvedla, že Krajský soud v Hradci Králové závažným způsobem pochybil při interpretaci a aplikaci zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších změn. Stěžovatelka uvedla, že dle názoru soudu měla při svém podnikání zpřístupňovat svým zákazníkům (veřejnosti) rozhlasové vysílání prostřednictvím rozhlasového přijímače umístěného v její provozovně, a užívat tak chráněná autorská díla spravovaná vedlejším účastníkem, aniž by s ním jako kolektivním správcem uzavřela licenční smlouvu. Stěžovatelka však žádné zařízení umožňující sdělování autorských děl veřejnosti ve své provozovně dle svých slov neprovozovala. Uvedené zařízení vlastnila a provozovala její zaměstnankyně pro vlastní potřebu (pro sebe) při práci, kterou v této provozovně vykonávala. Stěžovatelka zdůraznila, že z provozu zařízení nedosahovala jakéhokoliv přímého či

nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, jak předpokládá ustanovení § 30 odst. 1 autorského zákona, čímž také v řízení před krajským soudem argumentovala. Souvislost s podnikáním je dle jejího názoru v tomto případě pouze časová a místní. S ohledem na charakter podnikání stěžovatelky (prodej jízdních kol a náhradních dílů) neměl provoz rozhlasového přijímače v prodejně na jednání a chování zákazníků žádný vliv a nepřinášel stěžovatelce žádný přímý ani nepřímý prospěch.

3. Ve spojitosti s tím stěžovatelka napadenému rozhodnutí a postupu soudu před jeho vydáním z ústavně právního hlediska vytýká především to, že soud se žádným způsobem nevypořádal s její obranou, nevedl dokazování ke skutečnostem, které stěžovatelka spороvala, a v odůvodnění svého rozhodnutí se s její obranou relevantním způsobem nevypořádal. Stěžovatelka je přesvědčena, že vedlejší účastník postupem akceptovaným soudem zneužívá svého výsadního postavení a na základě žalobního návrhu, který nemá předepsané náležitosti (vyličení všech rozhodných skutečností a označení všech podstatných důkazů tak, aby bylo možno učinit právní závěr o důvodnosti nároku žalobce), se domáhá přiznání plnění, na které nemá nárok. Protože je žalována bagatelní částka, ve věci není přípustné odvolání či jiný opravný prostředek, a tak nedůvodná benevolence soudu ve vztahu k neplnění si procesních povinností žalobcem jde k tíži stěžovatelky, aniž by ta měla možnost jí jakkoliv čelit a bránit se jí v rámci pravidel civilního soudního řízení.

4. Stěžovatelka dále vyzdvihla, že v obdobné věci posuzované stejným soudem, avšak jiným senátem (senát Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice) se soud skutkovou i právní stránkou věci zabýval k obraně žalované strany neporovnatelně důkladněji, přihlédl k tomu, že ze strany žalobce zůstala některá tvrzení nedostatečná a nedoložená, přihlédl k zjištěním učiněným z důkazů provedených podle obrany žalované strany, a to se dle stěžovatelky projevilo i v jeho rozhodnutí (včetně odpovídajícího odůvodnění). Stěžovatelka se domnívá, že její věc i věc projednávaná stejným soudem pod spisovou značkou 50 EC 2/2013 jsou skutkově velmi podobné, téměř shodné. Pokud se pak bránila stěžovatelka žalobou uplatněnému nároku vedlejšího účastníka podobným způsobem jako žalovaný ve shora označené věci, má právo důvodně očekávat, že její právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který se s jejím právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li pak její právní případ rozhodnut jinak, má na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky soud právo, avšak v takovém případě je dle stěžovatelky povinen dostatečně přesvědčivým způsobem uvést, proč nepřihlédl k její obraně a proč ji bez dalšího zkoumání neakceptoval. To se však nestalo, k obraně stěžovatelky nebylo dle jejích slov vůbec přihlédnuto, a rozhodnutí soudu v její věci je tak pro ni nespravedlivé, nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné.

5. Závěrem stěžovatelka navrhla, aby Ústavní soud vyslovil porušení uvedených základních práv a napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil.

II.

6. Ústavní soud si k projednání věci vyžádal spis Krajského soudu v Hradci Králové vedený pod sp. zn. 29 EC 28/2012, z něhož, jakož i obsahu napadeného rozhodnutí, zjistil následující skutečnosti.

7. Vedlejší účastník se žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové vůči stěžovatelce domáhal zaplacení částky 2 093,20 Kč s příslušenstvím s odůvodněním, že stěžovatelka měla při svém podnikání zpřístupňovat svým zákazníkům rozhlasové vysílání prostřednictvím rozhlasového přijímače umístěného v její provozovně, a tím se bezdůvodně obohatit, jelikož tak užívala chráněná autorská díla spravovaná vedlejším účastníkem, aniž by však s ním jako kolektivním správcem byla uzavřela licenční smlouvu.

8. Ve věci nejprve rozhodl Krajský soud v Hradci Králové elektronickým platebním rozkazem č. j. 29 EC 28/2012-5 ze dne 25. 5. 2012, proti němuž stěžovatelka podala včasný odpor. Ve svém vyjádření k žalobě ze dne 24. 8. 2012 stěžovatelka zpochybnila nárok vedlejšího účastníka v celém rozsahu a poukázala na to, že ve své provozovně neměla umístěna žádný plně funkční přístroj, který by umožňoval provozovat hudbu jako zdroj zvukové kulisy, s tím, že vedlejší účastník dosud nesplnil důkazní břemeno, které na něm spočívá, když v návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu neuvedl jediný důkaz svého tvrzení o provozování rozhlasového přijímače. Stěžovatelka dále poukázala na to, že vedlejší účastník měl rovněž prokázat, že údajná hudební produkce se vztahovala výhradně k mistrům zvuku, které vedlejší účastník zastupuje. Závěrem stěžovatelka poznamenala, že jelikož vedlejší účastník ani k jednomu svému tvrzení nepředložil důkaz, nemohl mu za takové situace vzniknout nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Ve svém písemném závěrečném návrhu (č. l. 46) stěžovatelka odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2277/2007 ze dne 22. 10. 2008, podle něhož ke zpřístupnění díla vysílaného rozhlasem nebo televizí nedochází samotným umístěním technicky způsobilého přístroje do prostor určených k poskytování určitých služeb, jeho připojením k elektrické síti apod., a sice ve vazbě na rozsudek Soudního dvora Evropských společenství ze dne 7. 12. 2006, SGAE, C-306/05, bod 45, a v něm citovaný bod 27 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Stěžovatelka také opětovně zdůraznila, že s ohledem na charakter jejího podnikání (prodej jízdních kol a náhradních dílů k nim) nemá případné rádiové vysílání, provozované prodavačkou pro vlastní účely, dopad na jednání a chování jejích zákazníků.

9. Vedlejší účastník ve svém „vyjádření k odporu“ ze dne 8. 1. 2013 uvedl, že stěžovatelka ve své provozovně „v předmětném období radiopřijímač umístěn skutečně měla a provozovala tedy rozhlasové vysílání dle § 23 AutZ“ (č. l. 27), s tím, že k prokázání pravdivosti svého tvrzení navrhl vyžádání informací od jiných kolektivních správců, a to za účelem zjištění, zda a jaká byla se stěžovatelkou uzavřena licenční smlouva za žalované období. Jinak vedlejší účastník setrval na svém žalobním návrhu.

10. Po proběhnuvším jednání rozhodl Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem, kterým žalobě v celém rozsahu vyhověl. V odůvodnění svého rozhodnutí provedl stručnou charakteristiku autorských práv, přičemž vyzdvihl, že dle § 23 autorského zákona se provozováním rozhlasového či televizního vysílání díla se rozumí zpřístupňování díla vysílaného rozhlasem či televizí pomocí přístroje technicky způsobilého k příjmu rozhlasového či televizního vysílání. Protože stěžovatelka dle názoru soudu nepopírala umístění takového přístroje ve své provozovně ani jeho vysílání v provozní době, dospěl krajský soud k závěru o tom, že žaloba je důvodná, a to i s ohledem na zjištění, že pro tentýž rádiový přijímač byla pro žalované období uzavřena licenční smlouva s jiným kolektivním správcem, a proto argumentace

stěžovatelky neobstojí. Navíc skutečnost, že přístroj vlastní zaměstnankyně stěžovatelky, nemůže být dle názoru soudu pro její odpovědnost při provozování vysílání rozhodná. Na závěr soud uvedl, že provozovna stěžovatelky je určena blíže neurčitěmu počtu zákazníků, tedy veřejnosti, a nemůže být rozhodné, kolik konkrétně takových osob každodenně provozovnu navštíví.

III.

11. Ústavní soud vyzval v souladu s ustanovením § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu Krajský soud v Hradci Králové jako účastníka a občanské sdružení Ochranná asociace zvukařů - autorů jako vedlejšího účastníka řízení, aby se vyjádřili k projednávané ústavní stížnosti.

12. Krajský soud v Hradci Králové ve svém vyjádření k ústavní stížnosti ze dne 21. 3. 2014 plně odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a prostřednictvím rozhodující soudkyně JUDr. Jany Kábrtové vyjádřil přesvědčení, že „v daném případě došlo k naplnění podmínek § 18 zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ale i navazujících, zejména § 23“.

13. Vedlejší účastník svého práva vyjádřit se k ústavní stížnosti v poskytnuté lhůtě nevyužil, a proto ve vztahu k němu nastal stav předvídaný ustanovením § 101 odst. 4 občanského soudního řádu (dále též „o. s. ř.“) ve spojení s § 63 zákona o Ústavním soudu, tudíž s ním Ústavní soud dále nejednal (§ 28 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

14. Ústavní soud v dané věci nenařídil ústní jednání, neboť oba účastníci řízení předestřeli dostatečně konkrétní argumenty, a proto od ústního jednání již neočekával další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu). Ústavní soud současně nezasílal vyjádření účastníka řízení k replice stěžovatelce, jelikož Krajský soud v Hradci Králové v zásadě toliko odkázal na své rozhodnutí, pročež by replika nemohla vést k obohacení o další poznatky, a ve svém důsledku by se tak jednalo o zbytečné prodlužování řízení. Nadto nejde o případ, kdy by Ústavní soud na základě těchto vyjádření přistoupil k odmítnutí či zamítnutí ústavní stížnosti, byť i zčásti (srov. např. bod 19 nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 4754/12 ze dne 19. 11. 2013 či bod 13 nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 407/13 ze dne 7. 10. 2013).

IV.

15. Ústavní soud zvážil argumentaci stěžovatelky, příslušný spisový materiál, jakož i obsah naříkaného soudního aktu, a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

16. Ústavní soud považuje na prvním místě za nutné sdělit, že v souladu s čl. 83 Ústavy je jeho posláním ochrana ústavnosti, především ochrana práv a svobod zaručených akty ústavního pořádku, zvláště pak Listinou. I když toto široce pojaté vymezení ochrany ústavnosti nevyčerpává úlohu a funkce, jimiž je Ústavní soud obdařen a které plní v rámci ústavního systému České republiky, znamená však, že při incidenční kontrole ústavnosti, tedy v procesu rozhodování o ústavních stížnostech dle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy, neposuzuje a ani posuzovat nemůže otázku možného porušení práv fyzických a právnických osob, která vyplývají z práva podústavního,

neboť především k tomu jsou povolány soudy obecné (čl. 90 Ústavy). Do rozhodovací činnosti obecných soudů je tudíž Ústavní soud oprávněn a povinen zasáhnout jen tehdy, jestliže porušením podústavního práva došlo současně i k porušení základního práva nebo svobody, například ústavně nekonformní aplikací pramene práva nebo jeho ústavně nekonformní exegesí. Je tak oprávněn a povinen ověřit, zda v souvislosti s řízením, které předcházelo napadenému soudnímu aktu, byly dodrženy ústavní limity, zejména jestli v důsledku svévole nedošlo k extrémnímu vybočení z nich. Otázkou svévole se přitom Ústavní soud zabývá dosti podrobně ve své judikatuře a ustáleně její pojem vykládá v obecné poloze jako extrémní nesoulad právních závěrů s provedenými skutkovými a právními zjištěními (viz nálezy sp. zn. III. ÚS 138/2000 in fine, III. ÚS 303/04, III. ÚS 351/04, III. ÚS 501/04, III. ÚS 606/04, III. ÚS 151/06, IV. ÚS 369/06, III. ÚS 677/07 aj.).

17. Ústavní soud ve své rozhodovací činnosti rovněž opakovaně zdůrazňuje, že podle čl. 1 odst. 1 Ústavy je Česká republika právním státem založeným na účtě k právům a svobodám člověka a občana. Skutečnost, že Česká republika patří do rodiny demokratických právních států v materiálním pojetí, představuje významné implikace v oblasti interpretace a aplikace práva. Princip právního státu je vázán na formální charakteristiky, které právní pravidla v daném právním systému musí vykazovat, aby je jednotlivci mohli vzít v potaz při určování svého budoucího jednání. V této spojitosti Ústavní soud již v řadě svých rozhodnutí vyzdvihl, že mezi základní principy právního státu patří princip předvídatelnosti zákona, jeho srozumitelnosti a vnitřní bezrozpornosti [srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 77/06 ze dne 15. února 2007 (30/44 SbNU 349, bod 36)]. Bez jasnosti a určitosti pravidel nejsou naplněny základní charakteristiky práva, a tak nejsou ani uspokojeny požadavky formálního právního státu. Stejně požadavky, to jest předvídatelnost, srozumitelnost a vnitřní bezrozpornost, respekt k obecným zásadám právním, především ústavněprávním principům, jakož i právní jistotu, je tudíž nutno klást i na individuální právní akty, zvláště pak soudní rozhodnutí.

18. V projednávané věci dospěl Ústavní soud k závěru, že podmínky pro jeho kasační zásah, jak jsou nastíněny v předchozích odstavcích, byly splněny. Ústavní soud shledal, že ač jde o svého druhu bagatelní spor, nebylo lze přehlédnout, že stěžovatelkou rozporované rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové v otázce posouzení důvodnosti nároku je po právní i skutkové stránce založeno na nadmíru formalistické interpretaci a aplikaci zákonných ustanovení, na extrémním nesouladu právních závěrů se skutkovými zjištěními, na nedostatečném odůvodnění co do rozsahu reakce na stěžejní argumenty (obranu) stěžovatelky, přičemž se současně jedná o rozhodnutí ve věci, kterou obecné soudy neposuzují jednotně, kterýžto postup vede ve svém posledku k porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny (srov. též nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 4167/12 ze dne 19. 11. 2013, dostupný, jako další zde citovaná rozhodnutí Ústavního soudu, na adrese <http://nalus.usoud.cz>).

19. Ve vztahu k absenci náležitého odůvodnění napadeného rozsudku pokládá Ústavní soud za nutné zmínit, že otázkou požadavků na řádné odůvodnění soudního rozhodnutí (resp. rozhodnutí orgánu veřejné moci obecně) se již zabýval mnohokrát, přičemž své postuláty formuloval v celé řadě svých rozhodnutí (z poslední doby např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 3441/11 ze dne 27. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 1834/10 ze dne 22. 11. 2010, N 231/59 SbNU 357). Ve své rozhodovací praxi deklaroval, jakými ústavněprávními vadami je zatíženo odůvodnění rozhodnutí, v němž obecný soud

reaguje na konkrétní (přesně formulované) námitky stěžovatele způsobem naprosto nedostatečným (kupř. nálezy sp. zn. III. ÚS 511/02, III. ÚS 961/09). Ústavně zaručenému právu na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 a násl. Listiny) odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit a v tom rámci se adekvátně, co do myšlenkových konstrukcí racionálně logickým způsobem vypořádat s argumentačními tvrzeními uplatněnými účastníky řízení (srov. rozhodnutí vydaná ve věcech sp. zn. I. ÚS 113/02, III. ÚS 521/05, III. ÚS 151/06, III. ÚS 677/07, I. ÚS 3184/07, III. ÚS 961/09). Zmíněnému pojmu adekvátně potom ve smyslu judikatury Ústavního soud nutno z pohledu mezí nezávislého soudního rozhodování (čl. 82 odst. 1 Ústavy ČR) rozumět tak, že se požaduje přiměřeně dostatečná míra odůvodnění, tj. „rozsah této povinnosti se může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého případu“ s tím, že závazek odůvodnit rozhodnutí „nemůže být chápán tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument“ (kupř. nálezy sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05 a IV. ÚS 787/06, III. ÚS 961/09). Rozsah reakce na konkrétní námitky je tedy co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry, případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní, resp. i s otázkou případů hraničních, když nutno reflektovat, že lze požadovat pouze takovou míru přesnosti, jakou povaha předmětu úvahy připouští.

20. V právní věci stěžovatelky dospěl Ústavní soud k závěru, že pod aspektem naznačených kautel napadené rozhodnutí v konfrontaci s dílčími argumenty konkrétních námitek stěžovatelky co do náležitého obsahu odůvodnění neobstojí, když vypořádání se s jejími pro věc klíčovými argumenty - tak jak je jednotlivě vymezila ve svých podáních ze dne 24. 8. 2012 a ze dne 12. 7. 2013 - hned v několika ohledech abscentuje. Krajský soud v Hradci Králové se zejména nevypořádal s námitkou stěžovatelky, formulovanou již v jejím podání ze dne 24. 8. 2012 (č. I. 21) a posléze též akcentovanou právním zástupcem při jednání konaném dne 11. 7. 2013 (byť v poněkud posunutě poloze – srov. č. I. 42), a sice že vedlejší účastník nijak netvrdil ani neprokázal, že údajná hudební produkce se vztahovala výhradně k mistrům zvuku, které jako kolektivní správce zastupuje, resp. že „se obsah zvukové produkce mohl vztahovat toliko k zahraniční produkci a s mistry zvuku, které zastupuje žalobce, neměla nic společného“ (č. I. 21 *in fine*). Přitom prokázání této skutečnosti je zjevně klíčovým pro posouzení vlastního nároku, neboť ze samotného faktu, že pro žalované období měla stěžovatelka uzavřenu smlouvu s jiným kolektivním správcem, zastupujícím odlišné mistry zvuku, ještě neplyne, že provozovala tzv. veřejnou produkci, jejíž součástí byla i díla autorů, které vedlejší účastník zastupuje. Krom toho samotné uzavření smlouvy s kolektivním správcem samo o sobě ještě nemůže být důkazem o oprávněnosti jeho nároku, poněvadž tu není brán ohled na okolnosti, resp. pozadí uzavření takové smlouvy (důvodem mohla být i právní nevědomost provozovatele o tom, že o veřejnou produkci ve skutečnosti nejde apod.).

21. Rozhodnutí soudu tu navíc zjevně postrádá oporu v provedeném dokazování, když z listinných důkazů založených ve spise naopak jednoznačně plyne, že vedlejší účastník dokonce nebyl ani s to identifikovat, zda v případě stěžovatelčiny provozovny šlo o rozhlasové či televizní vysílání, natož jaký přístroj měl být provozován, zda v jeho rámci byla užívána díla mistrů zvuku, které vedlejší účastník zastupuje, a to opravdu po celé období udávané v žalobě (srov. kopie výzev vedlejšího účastníka adresovaných stěžovatelce stran návrhu na uzavření licenční smlouvy a vydání bezdůvodného obohacení na č. I. 16 a 17). Že šlo o rádiový (rozhlasový) přijímač, vyplynulo teprve ze soudem vyžádaného vyjádření jiného kolektivního správce na návrh vedlejšího

účastníka (což současně nemůže nenavodit dojem o tom, že vedlejší účastník dospěl k závěru o bezdůvodném obohacení stěžovatelky toliko z databáze smluvních klientů tohoto jiného kolektivního správce) a vlastního líčení stěžovatelky, jež skrze svého právního zástupce během jednání uvedla, že prodavačka si pro zkrácení pracovní doby občas pustila rádio. Z tohoto vyjádření kolektivního správce a vyličení samotné stěžovatelky ovšem soud bez dalšího dospěl k poněkud překvapivému a těžko vyložitelnému závěru, a sice že „samotná argumentace žalovaného svědčí o tom, že ustanovení § 12 ve spojení s ust. § 23 AZ bylo v jeho případě naplněno“ (str. 4 napadeného rozsudku). V tomto ohledu je tedy právní závěr napadeného rozsudku krajského soudu v extrémním rozporu se skutkovým stavem, jak plyne z výsledků provedeného dokazování vyplývajících z předmětného soudního spisu. Ústavní soud přitom již v minulosti deklaroval, že „*obecné soudy nemohou rozhodovat na základě sice zdánlivě snadno se nabízejícího formalistického argumentu, ve skutečnosti však argumentu jsoucího v rozporu s obsahem spisu*“ [srov. nález sp. zn. I. ÚS 2061/08 ze dne 7. 4. 2011 (N 63/61 SbNU 29)].

22. Ani s další, rovněž zásadní námitkou stěžovatelky, se krajský soud v napadeném rozsudku nijak nevyrovnal. Stěžovatelka během řízení opakovaně poukázala na to (naposledy tak učinila ve svém písemném závěrečném návrhu ze dne 12. 7. 2013 – č. l. 46), že z provozu zařízení nedosahovala jakéhokoli přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, jak má na mysli ustanovení § 30 odst. 1 autorského zákona. Při posouzení toho, zda jsou splněny podmínky pro uzavření licenční smlouvy podle § 12 ve spojení s § 23 autorského zákona, je totiž třeba v konkrétním případě zkoumat, zda pro jejich aplikaci jsou splněny podmínky plynoucí z dalších kogentních ustanovení autorského zákona, konkrétně zmíněného § 30 odst. 1, jakož i § 18 odst. 3, podle kterého platí, že sdělováním díla veřejnosti není pouhé provozování zařízení umožňujícího nebo zajišťujícího takové sdělování, a které bylo přiblíženo Nejvyšším soudem ve vzpomínaném judikátu sp. zn. 30 Cdo 2277/2007. Krajský soud tím, že se omezil pouze na aplikaci § 12 ve spojení s § 23 autorského zákona, aniž přihlédl k dalším úzce souvisejícím právním normám téhož právního předpisu, přestože to účastník řízení namítl, se ve svém výsledku dopustil ústavně nekonformní aplikace a exegese příslušného pramene práva. Nic na tom nemůže změnit ani skutečnost, že stěžovatelka v této spojitosti na ustanovení § 30 odst. 1 autorského zákona *explicitě* neodkazovala, resp. jeho znění necitovala doslovně; postačilo, že dostatečným způsobem vystihla myšlenku, která je v předmětném zákonném ustanovení zachycena (srov. „[ž]alovaný znovu zdůrazňuje, že jeho charakter podnikání je takový, že rádiové vysílání na prodejně nemá na jednání a chování zákazníků vůbec žádný vliv“ – č. l. 46).

23. Na tomto místě se sluší poznamenat, stěžovatelka v řízení před Ústavním soudem předložila spolu s ústavní stížností též rozsudek stejného soudu, avšak vydaného jiným senátem - č. j. 50 EC 2/2013-81 ze dne 6. 9. 2013, kterým byla žaloba jiného kolektivního správce, podaná proti jiné žalované právnické osobě ve věci týkající se obdobné skutkové a právní otázky, zamítnuta. Není přitom bez zajímavosti (přesněji řečeno, pro nyní řešenou problematiku je z následujících důvodů esenciální), jakým způsobem k posouzení obdobných skutkových a právních otázek přistoupil senát 50 EC Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích. V odůvodnění svého rozsudku č. j. 50 EC 2/2013-81 ze dne 6. 9. 2013 krajský soud *inter alia* zdůraznil, že „[v] souvislosti s pojmem „sdělování veřejnosti“ je třeba též poznamenat, že se tento pojem nachází i v čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100, dále rovněž v čl. 3 odst. 1 směrnice

2001/29, článku 12 Římské úmluvy, článku 15 Smlouvy WPPT (tj. Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech, k níž Česká republika přistoupila v roce 2001 – srov. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 48/2002 Sb. – pozn. ÚS) a čl. 14 odst. 1 Dohody TRIPS (tj. Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví – pozn. ÚS). Evropský soudní dvůr (...) již v minulosti rozhodl, že tento pojem předpokládá individuální posouzení (rozsudek ze dne 15. března 2012, ve věci C-135/10, Società Consortile Fonografici /SCF/ proti Marco Del Corso /dále též „SCF“/). Soudní dvůr kromě toho uvedl, že pro účely takového posouzení je důležité přihlížet k několika doplňujícím kritériím, která nejsou samostatné povahy a navzájem spolu souvisí. V důsledku toho je třeba použít jak individuálně, tak i v jejich vzájemném spojení, jelikož se v různých konkrétních situacích mohou vyskytovat s velmi proměnlivou intenzitou (viz výše uvedený rozsudek SCF, bod 79)“ (str. 7 – 8 cit. rozsudku).

24. Krajský soud se v právě citovaném rozsudku zabýval vývody Evropského soudního dvora, které jsou vlastní pojmu veřejnosti. Zde krajský soud vyzdvihl, že „veřejnost“ musí být podle Soudního dvora tvořena blíže neurčeným počtem potenciálních posluchačů a zejména pak dosti vysokým počtem osob, přičemž odkázal i na další jeho rozsudky ze dne 2. 6. 2005, Mediakabel, C-89/04, bod 30, dále rozsudek ze dne 14. 7. 2005, Lagardère Active Broadcast, C-192/04, bod 31, jakož i na rozsudek ze dne 7. 12. 2006, SGAE (Sociedad General de Autores y Editores de España proti Rafael Hoteles SA), C-306/05, body 37 a 38. Sluší se poznamenat, že právě v rozporu s těmito závěry se ocitá úvaha krajského soudu, vyjádřená v napadeném rozsudku, že „nemůže být rozhodné, kolik konkrétně takových osob každodenně provozovnu navštíví“ (str. 4). Soudní dvůr pak ve spojení s tím rovněž rozhodl, že „není irelevantní ani výdělečná povaha ‚sdělování‘ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o autorském právu“ (viz rozsudek ze dne 4. 10. 2011, Football Association Premier League, C-403/08, bod 204, i výše uvedený rozsudek SCF, body 88 a 89).

25. Nelze pak přehlédnout, že tento judikатурní závěr Soudního dvora je promítnut právě i do ustanovení § 30 odst. 1 autorského zákona. Podle Soudního dvora, uzavřel pak krajský soud v citovaném rozsudku, je tedy třeba vycházet z toho, že veřejností, které je sdělení určeno, je jednak cílová veřejnost určená uživatelem, jednak veřejnost tím či oním způsobem vnímavá vůči jeho sdělení, a nikoli náhodně „zachycená“ (viz výše uvedený rozsudek SCF, bod 91). Protože autorský zákon zapracovává příslušné předpisy Evropských společenství, konkrétně i zmíněnou směrnici Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992, o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským (§ 1 a poznámka pod čarou č. 1 autorského zákona), nelze výše nastíněné judikатурní závěry Soudního dvora při rozhodování v této oblasti opomíjet.

26. Ústavní soud konečně obrací pozornost i na závěry Soudního dvora, v nichž dal soud najevo, že „v takové situaci, jako je situace ve věci v původním řízení, zubní lékař, který šíří jakožto hudební kulisu zvukové záznamy za přítomnosti svých pacientů, nemůže ani důvodně očekávat, že pouze díky tomuto šíření dojde k nárůstu počtu pacientů jeho kabinetu, ani zvýšit ceny péče, kterou poskytuje. Toto šíření tudíž nemůže mít samo o sobě dopad na příjmy tohoto zubního lékaře. Pacienti zubního lékaře totiž navštěvují kabinet zubního lékaře pouze s tím cílem, aby se jim dostalo péče, přičemž šíření zvukových záznamů k poskytování zubní péče inherentně nepatří. Jejich přístup k některým zvukovým záznamům je pouze nahodilý a nezávislý na jejich přání, závisí

na okamžiku jejich příchodu do kabinetu a délce jejich čekání, jakož i na povaze ošetření, které jim je poskytnuto. Za těchto podmínek nelze předpokládat, že by obvyklí pacienti zubního lékaře byli k dotčenému šíření vnímaví“ (body 97 a 98 rozsudku SCF). Ačkoliv v nyní posuzované věci nejde o ordinaci lékaře, bezpochyby i tyto závěry mají k projednávanému případu relaci, když prodejna stěžovatelky je specializovaným obchodem, a i proto bylo nutno zkoumat, zda šíření zvukových záznamů k prodeji jízdních kol a náhradních dílů k nim v případě stěžovatelky „inherentně patří“, *expressis verbis*, zda veřejnost byla tím či oním způsobem vnímavá vůči provozování rádia prodavačkou zaměstnanou v dané prodejně stěžovatelky, tj. zda vysílání rozhlasového přijímače v prodejně stěžovatelky sloužilo (mohlo objektivně sloužit) jako zvuková kulisa k navození „lepší nákupní atmosféry“, resp. k „nárůstu počtu jejich zákazníků“.

27. Ačkoliv stěžovatelka zcela zřetelně tvrdila, že zákazníci k takové „veřejné produkci“ vnímaví být nemohli, dospěl Krajský soud v Hradci Králové v napadeném rozsudku k nijak nepodloženému závěru o tom, že tomu tak bylo, i když vedlejší účastník žádné důkazy v tomto směru nepředložil (sám byl v rámci jednání před krajským soudem naprosto pasivní). Takový postup jako souladný s ústavním pořádkem přirozeně nelze aprobovat. Krom toho, jak již zmínil krajský soud ve věci 50 EC 2/2013, i autoři uznávané české komentářové literatury dospěli k závěru, že o sdělování veřejnosti nepůjde v případě, kdy dochází k provozování díla pouze samotnými zaměstnanci v zaměstnání pro sebe, popř. pro úzký okruh svých spoluzaměstnanců, neboť v tomto případě se tak zpravidla neděje za účelem hospodářského či obchodního prospěchu a souvislost s hospodářskou činností zaměstnavatele je zde pouze časová a místní (srov. Telec, I., Tůma, P. Autorský zákon. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 220 a násl.). Pro posouzení důvodnosti žaloby tedy bylo rozhodující, zda stěžovatelka po dobu uvedenou v žalobě provozovala zařízení umožňující sdělování autorských děl veřejnosti (ve smyslu judikatury Soudního dvora), zda k tomuto sdělování autorských děl veřejnosti skutečně docházelo po celou dobu uvedenou v žalobě a zda se jednalo o díla autorů, jejichž práva je oprávněn vedlejší účastník na základě zákona či smlouvy spravovat. Ani jeden z těchto prvků však krajský soud nepodrobil, navzdory stěžovatelčině argumentaci, patřičnému hodnocení a omezil se de facto na konstatování, že v její provozovně byl umístěn technicky způsobilý přístroj a že v průběhu provozní doby vysílal, na což soud usoudil ze zprávy jiného kolektivního správce o uzavřené smlouvě.

28. Citovaný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, v porovnání s nyní přezkoumávaným rozsudkem téhož soudu (k „identitě“ soudu a jeho pobočky srov. kupř. body 31 a 32 nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1688/10 ze dne 9. 10. 2012) je zároveň dokladem rozkolísanosti judikatury soudů prvního stupně (tedy krajských soudů) v problematice autorského práva a povinnosti subjektů provozujících pro veřejnost zařízení různého druhu uzavírat dle tohoto právního předpisu s kolektivními správci licenční smlouvy. Na tuto rozhodovací činnost mnohdy nemohou odvolací soudy (a potažmo ani Nejvyšší soud) patřičně zareagovat, neboť, jak je Ústavnímu soudu známo z jeho úřední činnosti, v převážné míře se jedná o tzv. bagatelní spory, v nichž není s ohledem na dikci § 202 odst. 2 o. s. ř. odvolání přípustné, kteréžto ustanovení obecně nevzbuzuje vážnější pochyby stran jeho ústavní konformity. Nelze zde nicméně přehlédnout, že přímým důsledkem této situace je skutečnost, že účastníkům řízení, kteří nesouhlasí s rozsudkem soudu prvního stupně vydanému v takovém sporu, nezbyvá, než se s ochranou svých práv obrátit na Ústavní soud, který je tak postaven de facto do přezkumné role odvolacího soudu, poněvadž otázce

hodnocení skutkového stavu se při námitce extrémního rozporu mezi skutkovými zjištěními a z nich vyvozenými právními závěry nemůže vyhnout, čímž do jisté míry nahrazuje činnost obecného soudu. Stěžovatelka však s ohledem na řečené jinou možnost neměla, když právní řád jí již jiný procesní prostředek k ochraně jejích práv neposkytuje. Z důvodu nežádoucího nejednotného rozhodování obecných soudů ve skutkově i právně obdobných sporech tohoto typu, jakož i s ohledem na zjevný rozpor mezi skutkovými zjištěními a z nich vyvozenými právními závěry, Ústavní soud neodmítl ústavní stížnost pro zjevnou neopodstatněnost z důvodu bagatelní výše předmětu sporu a podrobil stížní námitky meritornímu přezkumu.

29. Ve světle řečeného tudíž Ústavní soud přistoupil dle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu ke kasaci ústavní stížností napadeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové. Podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky jsou právním názorem Ústavního soudu vysloveným v tomto nálezu vázány všechny orgány i osoby.

P o u č e n í: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 15. dubna 2014

Stanislav Balík, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jarmila Hájková